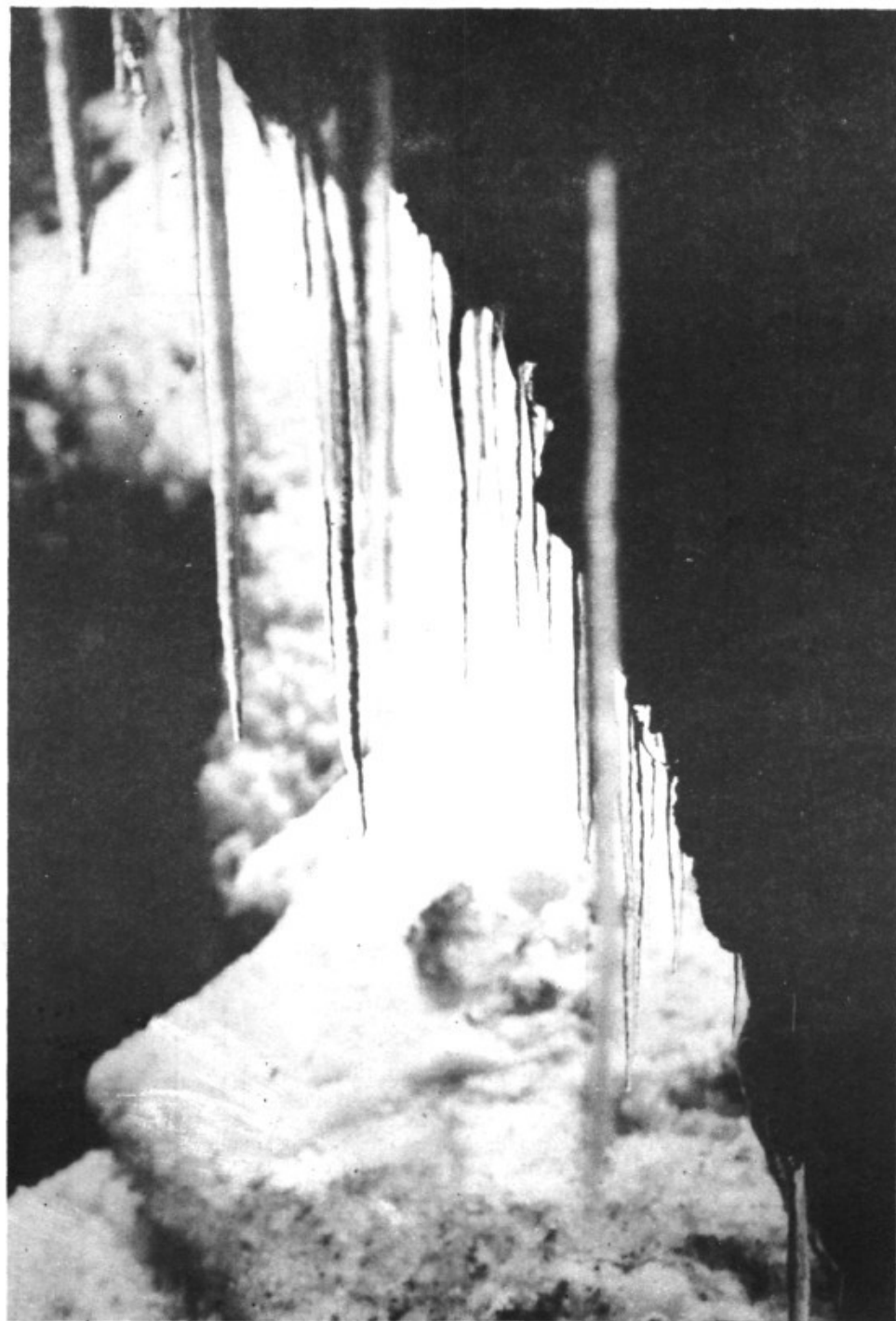


# IPÒRTULA

*Informatiu Cultural de Marratxi.*  núm. 72



JULIOL 1.988

# MOTS AVENÇUTS

1.- Vaig anar a Portugal  
però ja torn esser aquí  
i ara me vui dirigir  
a un que se va atrevir  
a fer-me un recital  
i li vui tornar es jornal  
per no haver-li d'agrair.  
Jo no vui que pugui dir  
ara s'ha quigat en mi  
aqueix "Fulano de Tal"

2.- No sé si ets Pau ni Pere  
ni Tòfol ni Baltasar  
ni tampoc aniré a cercar  
si ets mascle o femella,  
però lo que em fa més pena  
que un tan lluny de caseva  
quan li passa aquesta escena  
se n'haguen de coionar.

3.- Com que jo sempre he estat  
hortolà de temps enrera  
i no duia altra quimera  
que anar a visitar es mercat  
i un dia vaig alçar es cap  
amb sa meua companyera  
i una paraula grossera  
diré si em dau llibertat:  
a's moment d'haver arribat  
em gafa molta pixera  
i no veia de cap manera  
per fer sa necessitat.

4.- Jo estava qui sufria  
emperò desesperat  
demanant per pietat  
a on era s'escusat  
però ningú m'entenia.

5.- Amb això vaig afinar  
un quarto un poquet brut  
amb un homo assegut  
i vaig dir: deu esser allà.  
De pressa m'hi vaig ficar  
perquè vos vui parlar clar:  
ja me vessava s'embut.

6.- Vaig veure unes barreres  
sense pany ni forreiat  
i ja m'hi som aficat  
però vaig caure soldat  
ho va ser un escusat  
però estava reservat  
només per ses peixeteres  
i vaig dir: si no pix, m'esclat

7.- I Abans d'haver acabat  
va entrar una peixetera  
i per sa banda de darrera  
ja me'n penjà un grapat,  
i jo vaig partir escapat  
però ja m'havien parat  
en es portal sa sendera  
de dones una filera  
rabioses de peguera

que fein més sabonera  
que un caragol mig torrat.

8.- Gràcies a Déu vui donar  
puc dir que vaig tornar nèixer  
perquè amb bromes com aqueixa  
molts no se solen salvar.

9.- Pareixia un torero  
una va i s'altre ve  
i sa dona les digué  
per favor deixau-lo fer  
"que esto es un extranjero".

10.- Que no hi tornaria pus  
a Portugal vaig jurar  
i si a Mallorca vaig tornar  
és perquè me va ajudar  
aqueix dia el Bon Jesús

Som "Es Fulano de Tal"  
però tothom me coneix  
i he dit a mes de tres:  
per pixar no em digueu res,  
si em feis gloses m'es igual.

"Es Fulano de Tal"

## A BONALTRE

En es número passat  
qualcú hi posà grosseries  
i jo en aquestes lletanies  
li dic immoralitat  
mos demostra que té es cap  
ple de falses fantasies  
i això són unes manies  
d'un cervell accidentat

Un consell te donaré  
"Bonaltre" i m'has d'escoltar  
refina es teu mal parlar  
és lo que més te convé  
i una altra cosa et diré  
procura rectificar  
perquè això d'anomenar  
certs membres des cos humà  
en ses gloses no està bé

Jo no sé qui ho publica  
no som endevinador  
però trob que és de raó  
si te tens per glosador  
de llenguatge canviar  
que aquest modo de glosar  
es públic que ho llegirà  
sentirà sa mala olor  
i pudir fent una cançó  
trob que se pot evitar.

Ets pobre d'intel·ligència  
amb això ho has demostrat  
un homo que té bé es cap  
ha de glosar amb més decència  
tu practiques s'imprudència  
dus es camí equivocat  
si fins ara t'han suportat  
és que es públic ha demostrat  
riquesa de paciència.

Dius que ets un amic coral  
en es que els has dirigides  
trob que poc les has pulides  
li deus esser poc lleial  
i si t'he d'esser formal

tot me pareixen mentides  
quan tu prens aquestes mides  
en lloc de fer bé fas mal

Ses gloses són molt picades  
per a un amic saludar  
i ara es qui les llegirà  
per força s'ha de pensar  
que el maneges a potades  
ses gloses són ben plantades  
bastant bé les fas rimar  
lo únic que no veig clar  
són tantes d'animalades

"Bonaltre" he estudiat  
lo que vares publicar  
i seria bo procurar  
mostrar-te més educat  
que es llenguatge que has emprat  
a ningú pot agradar  
si vols seguir amb so glosar  
has d'esser més moderat  
seràs més apreciat  
i te faràs més popular  
i ara me vull excusar  
si et sembla que m'he aficat  
a on no m'han demanat  
perdó te vull demanar.

## UN ESCORPI

Vaig llegir s'altra revista  
i de riure em vaig esclatar  
des fet que li va passar  
a un amic Portolà  
que si el deixen de sa mà  
com un al·lot se despista

Segons veig d'excursió  
anares a Portugal  
i t'errares de portal  
en certa ocasió  
això és un fet d'infantó  
o de un gran subnormal

Jo te creia més artista  
però m'he equivocat  
i endarrer m'he quedat  
de sebre que t'ha fallat  
si és es cap o sa vista

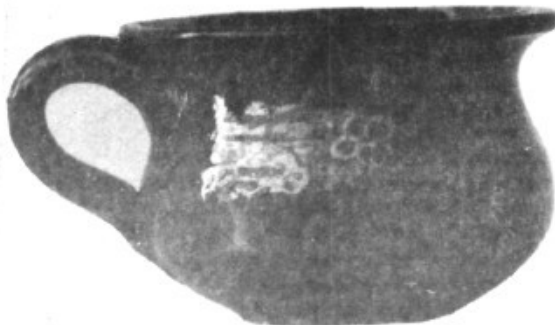
No m'hauria pensat mai  
quan sa glosa vaig llegir  
que quan vas a fer un pipí  
no sabessis distingir  
a sa porta que has d'obrir  
si hi ha PIPA o un VENTAI

I tu frissaves de tornar  
per poder contar es cas  
no pensant que era un fracàs  
que això molt poc bé te fa  
i tot es poble portolà  
així aviat veurà  
en sortir es paper que fas.

Tens es nom de president  
que és bastant anomenat  
però tu has demostrat  
que 'sent un homo d'edat  
tens es cervell d'innocent

Jq aquests dies he pensat  
que si te n'has de tornar  
i no saps a on entrar  
en cas de necessitat  
crec que lo millor serà  
es redol embolicar  
amb uns quants trossos de sac  
es mal que qui et veurà  
segur que se pensarà  
que te'n vas a operar  
que des baixos t'has trencat

Hi ha més solucions  
que se pot dissimular  
manguera podries comprar  
i la't podries enxufar



per sa cama des calçons  
que t'arribi en es talons  
i per tots es cap-de-cantons  
un poc li pots amollar  
i bé et podràs defensar  
si ningú te mou raons  
tu pots dir: "es vostros coions  
no veis que això és fet d'un ca?"

O si n'ets de molla fluxa  
que no pots aguantar es pis  
posa't entre cuixa i cuixa  
un paquet de DODOTIS

I et daré sa idea meva  
crec que no em queda res més:  
si no vols fer mals papers  
no has de sortir de ca teva.

RAFEL ROIG

## Durant el Mes Passat

- Entrà l'estiu
- Vaig descobrir una cosa bona: a les guies telefòniques posa Eivissa.
- Vaig descobrir una cosa dolenta: a les guies telefòniques posa Mahón.
- En Josep Carreras anuncià el seu retorn al món de la música.
- Se celebrà el dia internacional de la Música.
- Actuació de Leonard Cohen a Palma.
- Crisi dins U.M.
- Nasqué Unió Balear.
- Es posà en funcionament un ordinador que interconnecta les conselleries del govern. El problema és que l'ordinador no té la capacitat suficient per conèixer el català " Y lo hace todo en castellano".
- Augmentaren les zones 0/0 de Ciutat.
- El Sirius interceptà un vaixell nuclear nordamericà.
- Els mateixos de Greenpace exhibiren pancartes en foraster.
- Bones vacances a tots.



**ÒPTICA  
CIUTAT**



**òptics, optometristes,  
lents de contacte**



Carrer Manacor, 63 - PALMA - Tel. 46 37 77

# Des de la casa

# DE LA VILA

L'Ajuntament ha contractat una professora de solfeig per l'escola municipal de música de Marratxí.

El nom de la professora és Margalida Esther Ramis Jaume, i ha estat contractada per un període d'un any.

El Gabinet Psicopedagògic i Social de l'Ajuntament de Marratxí ha editat un llibret amb una ampla informació dels estudis que es poden fer una vegada acabada l'E.G.B.



## Polícia

**Dia 1-6-88** Va haver d'esser traslladat a Son Dureta per no trobar-se bé en Francisco F.P., aquesta no és la primera vegada que això succeeix.

**Dia 2-6-88.** Es va recuperar el cotxe PM-2723-E que havia estat robat a Ciutat.

**Dia 3-6-88** Per la Policia Municipal va haver d'esser reduït i traslladat a un Centre Mèdic, Alfonso Gomes Rocamora, que estava sangrant i amb un estat violent.

A les onze de la nit fou descobert un incendi al Polígon Industrial, que va esser controlat per la PM i els bombers del CIM.

**Dia 4-6-88** Els bombers del CIM, feren una intervenció al soterrani del núm. 4 del Carrer "Nueva" per treure-ne l'aigua que hi havia.

**Dia 5-6-88** Es va recuperar el cotxe PM-2408-W que havia estat robat a Palma.

**Dia 7-6-88** Al carrer Santa Barbara un cotxe xocà contra un altre que estava aparcad i va sofrir danys materials per un valor de cent mil ptes.

A les 18 hores el cotxe conduït per Antonio S.V., va xocar contra una paret tirant-ne uns set metres, la PM es va fer càrrec de les diligències.

**Dia 10-6-88,** fou detingut per la PM F.P.M. per insults i alteració del ordre públic a una botiga de queviures.

**Dia 11-6-88** A la carretera comarcal C-713 el turisme PM-4646-AL va xocar contra un semàfor, una farola i una furgoneta, no hi hagué ferits.

## juny

S'horabaixa fou identificat i posat el fet en coneixement de l'autoritat competent J.O.V. per foc al polígon.

**Dia 13-6-88** uns desconegut robaren quatre balons al col·legi del Pla de Na Tesa.

**Dia 15-6-88** Es varen denunciar uns robatoris al polígon industrial; s'han col·locat uns serveis de vigilància per la G.C. i la PM per la localització dels autors.

**Dia 18-6-88** El cotxe PM-5087-AC conduït per F.J.M.N. va sortir de la carretera tomant una paret.

**Dia 20-6-88** En un bar d'Es Figueras, va haver d'intervenir la PM ja que hi havia un individu Jesús M.C. en estat de gatera.

**Dia 24-6-88** Els bombers del CIM i la PM intervingueren per l'extinció d'un foc en un solar del Pont d'Inca.

El Turisme PM-4957-S conduït per Jose A.S. va sortir de la carretera i xocà contra un senyal de trànsit.

**Dia 26-6-88** El jugador infantil del Pla de Na Tesa Ramon B.G. va haver d'esser traslladat a la Policlínica per la PM., perquè s'havia devallat una cella.

**Dia 29-6-88,** Per la PM va esser reduït i col·locat dins una ambulància en Sebastian L.S., en greu estat de "mono".

Denúncies de Tràfic	165
Denúncies d'obres	100

Atestats	2
Informes	55
Cotxes retirats	8
Detenguts	5



# 4 de festes

## PORTOL EN FESTES

Des de el dia 10 fins el dia 17 Pòrtol celebrarà la seva festa en honor de NOSTRA SENYORA DEL CARME.

El programa de festes començarà el dia 10 amb la col·locació de senyeres, repicar de campanes i amollada de coets.

El divendres dia 15 a les 9 del vespre, una mostra d'arts marciais a càrrec del "Gimnasio Kukiyán" del Pont d'Inca. El mateix dia a les deu del vespre "Play-movil-discoteque".

El dissabte dia 16, Festivitat de la Mare de Deu del Carme, Patrona de Pòrtol, a les nou del vespre Missa solemne i concelebrada pel capellà Miquel Serra, vicari de la Parròquia de San Alonso Rodriguez.

A les deu del vespre, vetlada mallorquina amenitzada pels grups Música Nostra.

Diumenge dia 17, Missa solemne, i acte seguit III homenatge a la vellesa i al matrimoni de més edat.

S'horabaixa a les cinc i mitja carreres de joies. I a les deu del vespre espectacle Show i varietats.

## NO MOMENTANI DEL C.P.U AL CEMENTERI DE SON ALEGRE

La comissió d'urbanisme provincial ha denegat de moment l'autorització per la construcció d'un cementeri privat, el qual havia estat informat favorablement pel nostre Ajuntament en comissió de Govern del 22-3-88.

## DUES NOVES URBANITZACIONS LEGALS A MARRATXI.

Durant els darrer dies de Juny han començat les obres de la urbanització de Son Caulelles, així com també les de la urbanització de Sa finca de Sa Cabana; les dues tenen que veure amb regidors i ex-regidors del nostre Ajuntament.

## MONUMENT AMB HONOR DELS OLLERS

L'Ajuntament ha convocat un concurs de disseny per un monument als ollers del terme, l'obertura del concurs sera el dia 16 d'agost.

L'Ajuntament té prevista la inauguració d'aquest monument per les properes festes de Nadal, l'esmentat monument se instal·larà a la plaça de l'església de Pòrtol.

## COVA DE SON CAULELLES.

Un pic més hem de tornar escriure de la Cova de Son Caulelles; si les darreres vegades ha estat per criticar la seva situació, ara ho podem fer per donar-ne noves bones. A la darrera comissió de govern de l'Ajuntament se va aprovar sol·licitar a la Conselleria de Cultura i a Belles Arts l'assessorament d'un tècnic per la neteja i adecentament de la cova, i que el mateix tècnic faci una mica d'història de la cova.

## NOU EQUIP DE FUTBOL-SALA

A Sa Cabana s'ha format un equip de futbol-sala, el qual jugarà el seus partits al poli-esportiu de Sa Cabana, el nom d'aquest nou equip esportiu és Unió Deportiva Marratxi.

## II CERTAMEN DE PINTURA "SANT MARÇAL" 88

Com l'any passat per aquestes dates l'Ajuntament organitzà el certamen de pintura "Sant Marçal"; els tres primers premis foren:

- 1er Antònio Manazares, donat per l'Ajuntament
- 2gn Marquet Pascual, donat per Sa Nostra
- 3er Teresa Matas.

En total forem 46 participants de distint indrets de la nostra illa.



Les velles-noves cases de son Caulelles

## CONCURS DE REDACCIO

A les planes interiors els nostres lectos trobaran les dues primeres redaccions guanyadors del concurs que amb motiu de les Festes de "Sant Marçal" organitzà l'Ajuntament entre els distints centres escolars de Marratxi.

- El tres premiats foren:
- Primer premi Bartomeu Moll i Mas.
- Segon premi Bartolome Adrover Quetglas.
- Tercer Premi Magdalena Moreno i Frontera.



## CAIXA DE BALEARS

### "SA NOSTRA" PAGA DOBLE

El sorteig corresponent al passat mes va recaure en Francesca Miralles Pocovi. Va néixer el 27 de març de l'any 1908. Es viuda i té tres fills, tots nascuts a Pòrtol.

Sempre ha fet feina al camp, concretament a Son Aixaló, hort de sa Casa Blanca.

Té nou nêts, 4 nins i 5 nines, que ens diu que són la seva alegria.

En la foto la veim rebent el taló de mans d'Antoni Font, director de Sa Nostra a Pòrtol.

Enhorabona !!!



### CA PERDUT

Si algú veu aquest ca, boxer de color canyella i blanc, mascle, de cinc anys d'edat vos agrairíem que vos posàssiu en contacte amb els seus propietaris -Antoni ò Conxín- cridant al 60 23 74 (C/ Escola 19, de Pòrtol). Fa unes setmanes que ha desaparegut i hi ha la sospita que algú de fora poble el té amagat.



**IPD**  
*Informatiu Cultural*

S'Escola Vella, s/n  
07141-Pòrtol

#### IMPRES DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Carta d'ordre al BANC o CAIXA \_\_\_\_\_

Agència n<sup>o</sup> \_\_\_\_\_ Carrer \_\_\_\_\_

Localitat \_\_\_\_\_

Distingits senyors:

Vos agrairé que, fins a nova ordre, vulgueu atendre amb càrrec al meu compte corrent, els rebuts que vos siguin presentats per la revista PÒRTULA, corresponents a la meua quota.

\_\_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de \_\_\_\_\_

(signatura)

Nom del Subscriptor

Sr. \_\_\_\_\_

C/ \_\_\_\_\_

Localitat \_\_\_\_\_

Titular del Compte Corrent

Sr. \_\_\_\_\_

C/ \_\_\_\_\_

Localitat \_\_\_\_\_

C/C. n<sup>o</sup> \_\_\_\_\_

(Enviau-ho, omplert, a l'adreça indicada en el marge superior )

## REDACCIONS GUANYADORES

Organitzat per l'Ajuntament i en motiu de les festes de Sant Marçal s'ha organitzat un concurs de redacció entre els alumnes dels distint centres d'ensenyança de Marratxí, amb el tema "El Meu Poble", seguidament vos oferim les dues primeres redaccions.



1er premi BARTOMEU MOLL i MAS, estudia 7 d'E.G.B. al col·legi Santa Teresa del Pont d'Inca, i aquesta es la seva redacció.

### EL MEU POBLE

Ben arran de ciutat, només separat per un torrent, que és la frontera, hi ha el Terme Municipal de Marratxí.

Està ben unit entre els seus pobles amb carreteres moltes d'elles de recent construcció, els seus principals nuclis de població són: Pont d'Inca, Sa Cabaneta, Pòrtol, Es Pla de Na Tesa, i sense oblidar-se de Es Figuerà, que es situa ben a la vora de la carretera d'Inca, i és de menor extensió que els anteriors.

El meu poble, Pòrtol, m'agrada molt així com és, encara que podria millorar. Tot i això s'han fet moltes millores i s'han asfaltat nous carrers. Pòrtol és un poble agradable i tranquil, i m'encanta la gent que viu allà perquè tots són amables i quasi tots se coneixen entre ells. Realment em trobo molt bé en el meu poble. Hi ha moltes cases antigues inclús en ple carrer major, però és més usual veure cases noves o de fa relativament poc temps, les cases antigues les podem trobar a les afores del poble, revoltant, pràcticament per tot, de

boscós que el fan més bell. Dins el territori de Pòrtol tenim dues urbanitzacions: la més nova, i la que trobam primer venint de Palma, és la de Son Caulelles; la segona es troba molt per darrera del poble i és la de Pòrtol Nou.

Hi ha en el Terme, molt a prop de Pòrtol, l'escorxador Municipal. A pocs metres d'aquest hi ha el col·legi Públic Comarcal Costa i Llobera, de recent edificació, al qual se l'hi ha incorporat una nova zona d'estudi fa aproximadament dos anys. A dit col·legi ha assisteixen estruents de Es Figuerà, Pòrtol i Sa Cabaneta.

Tenim també en el nostre municipi un equip de futbol, el C.D. Marratxí, amb equips a moltes de les variades categories que existeixen dins aquest esport.

Les esglésies que hi ha dins el nostre Terme són la de Sant Marçal, nostre patró i parròquia de Sa Cabaneta; la de Sant Alonso, al Pont d'Inca; la de Sant Llatze, en Es Pla de Na Tesa; la de Nostra Senyora del Carme, a Pòrtol, que és un temple de recent edificació, fa setze o desset anys. En Es Figuerà, una petita església que ha estat construïda fa molts d'anys i arreglada fa també poc temps.

Al igual que parròquies, també hi ha festes dedicades als patrons dels pobles. Són varies, però les més lluïdes, i no hi ha dubte, són les de Sant Marçal, el patró, com he assenyalat abans, de Marratxí. En aquesta s'organitzen exposicions d'artesanía i pintura, carreres ciclistes, "tours" ciclistes, i també moltes actuacions com balls o teatre. El dia que més m'agrada és el darrer de les festes, quan hi ha, normalment una volada d'estels a l'horabaixa i un gran castell de focs artificials amb unes formes espectaculars. Aquesta festa és molt coneguda dins tota l'illa i cada any hi assisteix gent de per tota Mallorca. Se calcula que a les festes de l'any passat hi acudiren a prop de cent trenta mil persones.

A més més, el nostre ajuntament organitza també un curset de natació infantil cada estiu. En aquest curset el transport és gratuït i també n'hi ha un per les mares que hi vulguin participar.

En el transport ferroviari, Marratxí està dotat només de dues aturades en la línia Palma-Inca, una en Es Figuerà, i l'altra al Pont d'Inca. Crec que s'hauria de millorar el transport dins i defora del Municipi. És cert que hi ha una línia d'autobussos que enllaça Pòrtol amb Palma, però també exclueix Es Pla de Na Tesa.

A mi m'agradaria un municipi on es respectés i es millorés la imatge de la nostra llengua. Seria útil, per exemple, que els cartells de senyalització al carrer o dins de les institucions públiques fossin en la nostra, criticada pèrre molts, "llengua mare".

També és necessari conservar la cultura, l'artesanía i els nostre poble, perquè perduri per molts d'anys. Respecte de l'artesanía, a Marratxí es conserva molt bé perquè tenim la sort de que encara queden moltes olleries d'artesans que, dia a dia, amb el seu propi treball, van aportant el seu ajut a conservar aquesta tradició milenària com és l'alfareria. També la coneguda "Fira del Fang a Marratxí" és important per aquest fi.

Només voldria afegir que per un bon municipi és molt important la unitat i la igualtat entre els pobles que l'integren.

El segon premi fou per BARTOMEU ADROVER i QUETGLAS, estudia 8 d'E.G.B. al Col·legi Santa Teresa del Pont d'Inca i aquesta es la seva redacció.

#### "EL MEU POBLE".

Aquest petit poble al qual dedicaré les meves lletres no és poble mític ni una llegenda viva de l'esperit lluitador d'un poble, el seu nom no serà escrit amb lletres d'or al llibre històric del progrés.

Només és un poble on unes persones han decidit formar la seva vida i la seva família sense ficar-se dins la dura realitat de la ciutat amb els seus renous i contrast de rialles.

No és un poble incomunicat ni molt menys ja que la verdadera comunicació no està formada per carreteres ni xarxes ferroviàries, encara que això és molt important. També, la verdadera comunicació no es pot desenvolupar si el poble s'hi resisteix i el meu poble ha anat adquirint amb gran naturalitat a n'el germà gran de la comunicació l'anomenat "progrés".

Pont d'unió amb la cultura històrica d'es Plà Pont d'Inca i més extensament Marratxí son un clar exemple de la utilització de la paraula "poble" amb un caracter clarament acoplat al nom de la ciutat en gran part gracies a la poca extensió d'aquest fenomen discriminat creat per les dues mans més importants la del home i la de la naturalesa, aquest fenomen es anomenat distancia.

A més a més dona a Marratxí un clar exemple també d'unitat, perquè sense una unió no hi ha un poble i sense un poble ni una unió, no hi ha un terme municipal agradable, un terme municipal com Marratxí.

Tota aquesta unió forma un sol cos sense fisures un cos i distintes extremitats; distintes extremitats i un sol cos, una unitat.

el paisatge de Marratxí pot estar dins un terme mitjà ja que seria massa comparar-lo amb una de les grans meravelles mallorquines. però no per això resultarà menys bell, perquè moltes vegades la bellesa no es té que mirar amb els ulls sino amb l'ànima.

Les seves terres, arbres i aromes ens arribaran adintre i serà difícil que qualche cosa millor formi part del nostre cor, perquè Marratxí no s'olvida fàcilment i que hi ha estat ho sabrà bé, perquè la imatge de Marratxí es imborrable.

I tot això demostra que Marratxí és, va ésser i serà un poble una unitat, una bellesa tot junt tot mesclat el nostre poble, el meu poble el poble de tots MARRATXI...





# Sant Marçal



El passat dia 29, dia de Sant Pere i dins l'àmbit de les festes de St. Marçal, tengué lloc al recent inaugurat local parroquial el "XII Acte d' Homenatge a la Vellesa de Marratxí"

## XII ACTE D'HOMENATGE A LA VELLESA DE MARRATXI

L'acte, com cada any, començà a les 11'00 h. del matí amb la missa Solemne per passar seguidament a l'interior del saló, on hi havien les taules preparades i el "tiberi" a punt, així mateix a l'exterior del local hi havia un grup interpretant havaneres per tal d'animar un poc la festa.

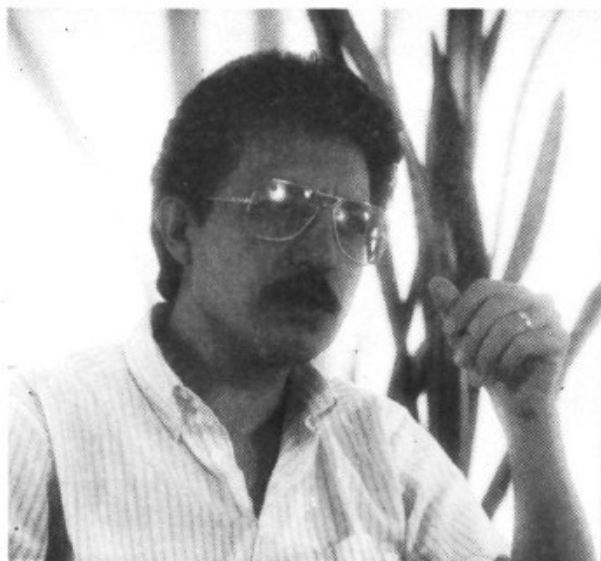
Als homenatgeats, unes 200 persones de tot el terme, se les va oferir un berenar consistent en xocolata i un plat amb ensaïmades, pastissos i coca de quarto, i al final, un sobre amb 1000 L a cada ùn, i una ensaïmada grossa.

S'encarregaren de servir al personal el batle i varis components de la corporació municipal. A les fotos podeu veure varis dels moments de l'esdeveniment.



UN POC D'AQUÍ I UN POC D'ALLÀ.

El passat dia 16 de juny, a les vuit de l'horabaixa i a la llibreria Quart Creixen[de Ciutat, es presentaren els textos per a l'ensenyament del cicle mitjà d'E.G.B. Entre els autors d'aquests textos hi ha el nostre conegut i amic Ramon Díaz i Villalonga. Els dibuixos són del nostre veí Vicens Sastre.



Omar Zulfu Livanelli

## Música

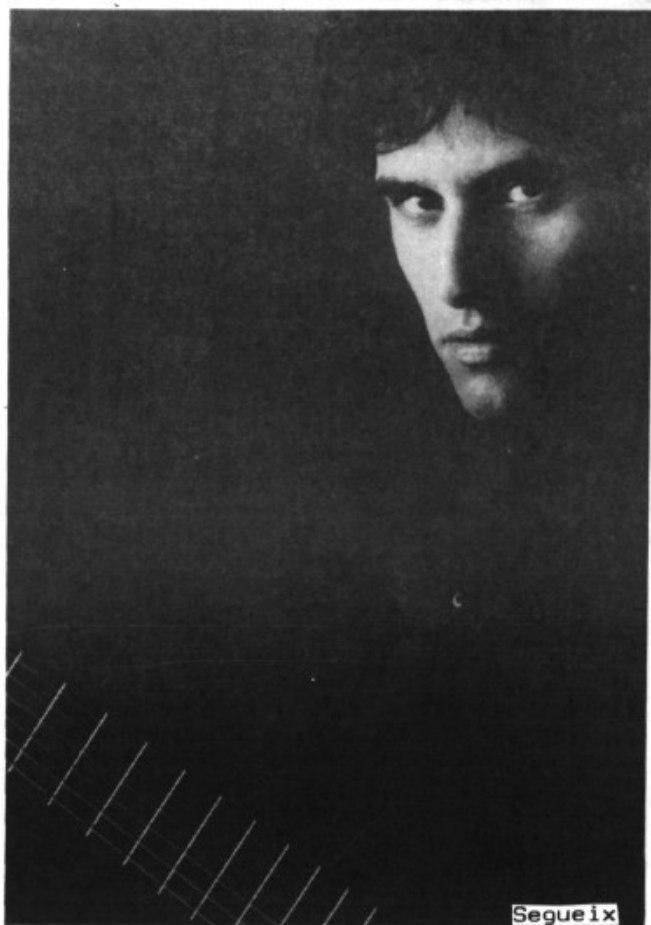
**CANÇONS DE LA MEDITERRÀNIA.**— Tingué lloc aquest any una nova edició de Cançons de la Mediterrània al Parc de la Mar de Ciutat. Els representants de la música de la Mar Nostra foren, per part d'Itàlia, Edoardo de Angelis; de Grècia, Haris Alexiou; de Turquia, Omar Zulfu Livanelli; d'Israel, David Broza; de l'Alger, Abderrahmane Djalti; d'Andalusia, Carlos Cano; Marina Rosell, per Catalunya; Maria del Mar Bonet i Manel Camp, per Mallorca.

**FESTIVAL DE MÚSICA DE POLLENÇA.**— Organitzat per l'Ajuntament de Pollença i patrocinat per la conselleria de Turisme del Govern Balear i el Consell insular de Mallorca, els mesos de juliol, agost i setembre es celebrarà el XXVII festival de Pollença, que arreplega els més renombrats músics de tot el món. Els assistents als concerts podran fruitar obres de Mozart, Schubert, Tàrrrega, Monteverdi, Ravel, Beethoven, Haydn, Bela Bartok, Bach, Chopin, Vivaldi, etc. Des de la seva fundació a principis dels anys seixanta pel professor Philip Newman, el festival gaudeix d'una reconeguda categoria internacional. Per mots d'anys.



**CURS DE DIRECCIÓ CORAL.**— Del 30 de juliol al 7 d'agost, l'Aula de música de la Universitat de les Illes Balears organitza el XII curs de direcció coral, tècnica vocal i pedagogia musical a les Balears, dirigit a directores de corals, animadors, mestres, cantaires, professors de música, etc. L'edat mínima per inscriure's és de set anys, i els preus van de les 23.500 pts. només per la matrícula, fins a les 36.500 en règim d'internat. La Federació de Corals de Mallorca concedirà ajudes a tots els interessats. Per a més informació podeu dirigir-vos a l'esmentada federació, carrer de l'Almudaina, 10, baixos. Palma.

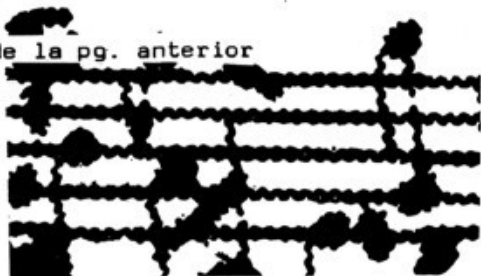
La concentració per començar el curs serà a la Porciuncula, el dissabte dia trenta de juliol a les sis de l'horabaixa.



David Broza

Segueix

ve de la pg. anterior



Marina Rosell

CONCURS DE POESIA "VALL D'OR".-El grup Novetat de Sóller convoca el II concurs de poesia "Vall d'Or", al qual hi participaren l'any passat més d'un centenar d'autors d'arreu de tot Mallorca. Els poemes, inèdits, seran de tema lliure, en català o castellà, i es remetran abans del tretze d'agost a la llibreria Calabruix, Carrer de la Lluna, 5, 07100 de Sóller.

Per més informació, dirigiu-vos al carrer Vicari Sastre, 9, Sóller. t. 630865.

## DESPERTA POBLE, DESPERTA!

Els almogàvers abans d'una batalla tenien un cirimoniàl que repetien sempre, i no era altre més que desemeinar l'espasa, i pegant cops contra les roques, cridaven amb forçat: "DESPERTA, FERRO". Això era, segons ells, per despertar el ferro de les espases i atemorir, amb la cridadora i el renou, les forces enemigues.

Noltros no podem cridar, "DESPERTA FERRO" però sí ben fort que se mos senti des de la capital del centralisme i l'opressió "DESPERTA, POBLE, DESPERTA", davant el nou atropell que ha sofert la normalització de la nostra llengua amb unes sentències d'un tribunal constitucional format naturalment per castellans.

Però què es pensa aquesta gent, qui son ells per dir-nos com i de quina manera em de dur a terme la total implantació de la nostra llengua? Aquesta sentència no mos ha de venir de nou, ja que per aquesta gent només som "LA PROVINCIA DE BALEARES" uns pobres provincians que xerren d'una manera que "ladran, en lugar de hablar como los cristianos". "Esta lengua tiene que desaparecer porque cuando vayamos de vacaciones a esta provincia no entenderemos nada". Això és el que pensa aquesta gent de noltros.

No basta lluitar per fer revivre la nostra llengua, la nostra cultura i tradicions, sinó que hem de cridar amb força i ben alt perquè mos sentin i s'adonin que no som un poble mort "DESPERTA, POBLE, DESPERTA" lluita per la teva llengua, per la teva cultura, per les teves tradicions.

Aquesta gent no ha tengut en compte la caparrudesa dels illencs, ja que durant més de dos cents anys, malgrat l'opressió, les lleis prohibint l'ensenyament de la nostra llengua a les escoles, més bé o més malament hem conservat el nostre patrimoni.

"DESPERTA, POBLE, DESPERTA", es el moment de demostrar al món i a aquesta gent, que ni tots els tribunals constitucionals del món ni cap llei mos fer-ha retrocedir per recuperar la nostra llengua, llegat dels nostres avantpassats, que la nostra llengua és tant o més antiga que el castellà, que no som ciutadans de segona, malgrat aquesta gent així ho vulgui vendre.

"DESPERTA, POBLE, DESPERTA" d'un pic, i demostra a aquesta gent, que són un poble hospitalari, que vol ésser Europeu, però de cap de ses maneres trepitxat, ni humiliat, i que, arribat el moment, la nostra paciència té un límit, i que saben lluitar per la nostra supervivència, ja que un poble que no lluita per el seu patrimoni és un poble mort.

"DESPERTA, POBLE, DESPERTA", ha arribat l'hora de la veritat i de demostrar a aquesta gent qui som i qui serem malgrat ells no ho vulguin.

# INSTITUCIONS I COMUNICATS

## GOVERN BALEAR

### POLICIA RURAL

El proper mes d'Octubre quedarà creada la Policia Rural, així l'acordaren a una reunió a Maria de la Salut, on assistiren el President Cañellas, el conseller adjunt a la presidència Francesc Gilet, el director general d'administració territorial, Josep Vidal, representant a la CAIB, i els batles dels tretze municipis que conformen la Mancomunitat del Pla.

### CAMPS DE TREBALL A CABRERA

Per primera vegada la Direcció General de Joventut organitzarà dos camps de treball a Cabrera.

El dos camps estaran distribuïts en dos torns del 15 de juliol al 15 d'agost, i les activitats previstes per la Direcció General de Joventut als dos Camps de Treball són la neteja i l'acondicionament de les platges i costes.

### CONSELL INSULAR DE MALLORCA

El Consell Insular de Mallorca ha editat una guia de recursos d'atenció a les drogodependències; en el seu interior hi ha les adreces dels centres especialitzats.

### PARLAMENT BALEAR

El parlament Balear ha fet un balanç del darrer període de sessions gener-88 maig-88.

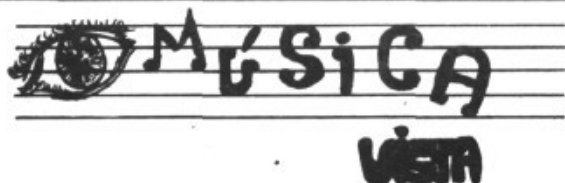
S'han tramitat 14 Projectes de Llei, 5 Aprovats, 1 retirat i 8 en tràmit.

Proposicions de Llei: 16  
Tramitades, 3 Aprovades. 1 rebutjada, retirades, i 8 en tràmit.



**"LIBRO DE LA AGRICULTURA BALEAR".** - S'ha publicat "El libro verde de la agricultura balear - Propuesta para una reforma", editat en castellà per la "Conselleria de Agricultura y Pesca" del Govern Balear. En set capítols s'afronten els problemes de què pateix l'agricultura i la ramaderia de les Illes, encarant una reforma necessària de cap al Mercat Comú.

**ESCOLA D'AGRICULTURA.** - Dins el mateix àmbit anterior cal destacar la nova orientació de l'escola d'agricultura, on podran matricular-se tots els alumnes majors de setze anys, tinguin o no el graduat escolar. El Curs d'Ensenyament d'Agricultura moderna s'iniciarà al mes de setembre de 1988 i finalitzarà al juny de 1989; tindrà un horari de 9,30 h fins a les 14,30 h., i serà impartit als centres "La Granja" de Mallorca, Menorca i Eivissa.



PERE ESTELRICH I MASSUTI

I) Supòs que fa uns anys -no molts- els estius mallorquins restaven en silenci. Vull dir que no estaven per esdeveniments musicals de cap casta i un concert esporàdic -quan existia- era cosa rara.

II) Avui, afortunadament, la perspectiva ha canviat. Acab d'obrir el diari i tot un grapat de propostes musicals se'm presenten: Pollença, Cura, Valldemossa, Deià, Claustre de Sant Francesc...

Als estius mallorquins ha esclatat la Música!



# SALUT

MELCION PUIGSERVER

**AJUDAR-LO A RESPECTAR ELS DEMES.-**  
Parlar-li qualque vegada de la situació dels infants que no tenen abric en l'hivern; la padrina que no pot pujar l'escala..

Fer-lo recapacitar quan no li agrada algú; "pentura en Toni t'ha pegat perquè té algun problema", "fes-li cas a na Maria que es troba sola"....

Felicitar-lo quan ajuda a algú. Recordar-li que les persones són diferents i que actuen de manera diferent. Igualment que no ha d'enriure's de les persones ni dels seus errors.

Llegir-li contes i fer-li preguntes per ajudar-lo a pensar."Què hauries sentit si t'hagués succeït el mateix?," per què la gallineta no volia compartir el seu pa?".

Recordem, per acabar que els hàbits patològics (malaltissos) es "recorden" d'adults i els sans també.

Evidenment el tema d'avui sols pretén esser un "estimul" per a que els adults s'interessin més i més per l'educació dels infants. A cadascú de nosaltres ens correspon anar treballant, investigant, escoltant... els propis fills o alumnes per afavorir-los una adequada educació dels sentiments que es manifestarà el dia de demà en un adult més feliç, amb menys por a estimar, realment útil a la societat, capaç d'aportar a cada instant una vivència nova i creadora de cada situació. Si treballem en aquest sentit, malgrat l'esforç que suposa a molts de moments no ens quedarà altra remei (si de debò estimam els infants i volem el millor per a ells) que obligar-nos a ser feliços, perquè de la felicitat dels pares se'n desprendrà la "salut" dels infants.

Apart dels textos que vaig comentar al número anterior crec que poden ser d'utilitat:

**EL EQUILIBRIO MENTAL DEL NIÑO.-E.FREINET 1983 EDI. LSAS**

**"LOS TRES PRIMEROS AÑOS DE VIDA".BURTON I WHITE 1985.-JAVIER VERGARA EDITOR.**

**"LOS CUENTOS Y LOS NIÑOS" 1986 HOGAR DEL LIBRO.**

**"INDEFENSION" MARTIN E.P. SELIGMAN 1981 E.DEBATE.**

**"LA ANSIEDAD INFANTIL". PUYUELO**

1980 HERDER.

**"EL DESARROLLO PSICOLOGIO DEL NIÑO.M.BERGERON 1974 ED. MORATA.**

**"PADRES E HIJOS"PROBLEMAS COTIDIANOS DE CONDUCTA.h.PEINE 1982 PABLO DEL RIO EDITOR.**

**"ASESORAMIENTO FAMILIAR, DE EDUCACION INFANTIL GUIA PRACTICA"M.CERVERA 1984 VISOR LIBROS S.L.**

**"LOS PADRES SON MAESTROS" METODO BOWDOIN 1988 EDICIONES TEMAS DE HOY.**

MELCION PUIGSERVER.

## LES BASES DE LA SALUT MENTAL

1.- El que d'infant sent respecte de si mateix afecta a la seva manera de viure la vida.

2.- L'autoestima elevada es fonamenta en la creença, per part de l'infant, de ser digne d'estimació i valúos.

3.- L'infant ha de sebre que importa pel sol fet d'existir.

4.- L'infant ha de sentir-se competent en el maneig de si mateix i del seu entorn.Necessita sentir que té alguna cosa per oferir als demés.

5.- L'alta autoestima no és "engreïment" consisteix en que el nin senti serenament còmode d'esser qui és.

**AUTO ESCOLA**

**KALET**

C/ Mare de Deu de Montserrat, 30  
Es Rafal - Tel. 27 39 97

C/ Pérez Galdos 9  
Tel. 46 77 04

PALMA DE MALLORCA

CAMIONS COTXES MOTOS MOTORETS  
C 1 B1 B2 A1 A2 Llicències

## SO N'ALEGRE: Jardí de r

SO N'ALEGRE: Ahir, gran possessió; demà, "Jardí de Repòs"?

So n'Alegre sempre ha estat un lloc molt significatiu per als qui vivim en Es Pla de Na Tesa: encara no han passat tants d'anys, de quan molta gent s'hi guanyava el jornal en el temps de collita, abans de la transformació socio-econòmica dels anys 60 i 70.



Cases de So n'Alegre

L'amo de So n'Alegre era una persona molt important, tant com ho podieu esser aleshores el capellà, el metge o el mestre del poble. El pinar de la possessió era fins fa poc el lloc on s'arreglaven la gent per fer el Pancaritat, el lloc on anaven a parar les excursions de les escoles, inclòs les de La Salle del Pont d'Inca; on s'hi provaven els caçadors en arribar els tords i altres animalons innocents; on es feien els únics esclata-sangs dels encontorns, els anys bons de bolets... Ara ens pot estranyar que tot això tengués tanta d'importància per a la gent, però hem de pensar que, malgrat que tot hagi canviat tant, hi ha coses que perduren en l'esperit de la gent i que precisament aquestes solen esser les que tenen major valor quan passa el temps, i miram el passat i el futur fent-nos creus, espantats de com era tot i de com tornarà, si hi podem esser per veure-ho.

Totes aquestes reflexions, i altres més que hi podríem afegir, han sorgit per un fet concret: han sonat campanes que volen fer un "Jardí de Reposo" a la possessió de So n'Alegre. Es una expressió suggestiva, però també molt ambigua. Què vol dir "Jardí de repòs"? Què significa en pla i clarament? Ho demanarem a alguns dels qui ens poden informar sobre tal qüestió. Crec que, al manco a la gent d'Es Pla, ens agradaria saber quins plans hi ha per a la possessió que, d'alguna manera, ens representa.

Hem parlat amb dos regidors de l'Ajuntament actual que viuen en Es Pla de Na Tesa i que, per tant, tenen un cert coneixement de l'assumpte i de la possessió. Hem demanat a tots dos què saben i què poden dir per informar els veïnats i els lectors de Pòrtula en general.

- Francesc Sastre, regidor d'Unió Mallorquina:

Una empresa privada demanà a l'Ajuntament si a Marratxí hi havia lloc per fer-hi un jardí de descans, és a dir, una espècie de parc ple de jardí, a l'estil de tants altres que hi ha a molts de països europeus, amb petis departaments on hi sepulsen els cosos. L'única construcció que es faria és un edifici per oficines i d'altres serveis de cara al públic. Davant d'aquesta petició, l'Ajuntament va informar favorablement en la Comissió de Govern corresponent. A partir d'això, la dita Comissió passà l'assumpte a mans de la Comissió Provincial d'Urbanisme, la qual ha de decidir i deliberar si els terrenys són aptes per fer-hi aquest jardí. En cas admetre's, la Comissió Provincial d'Urbanisme hauria de fer la transferència de "Zona Rústica" a "Zona d'interès Social". D'altra banda, la Conselleria de Sanitat ha de fer el corresponent estudi i donar, si s'escau, el seu vist i plau. En darrer terme, una vegada que el projecte hagués superat tot el procés de tramitació esmentat, l'Ajuntament de Marratxí és qui hauria d'adaptar o remodelar el projecte segons les necessitats i característiques pròpies de la zona.

Hi ha altres Ajuntaments de Mallorca interessats en aquest projecte, o en projectes d'aquesta indole.

- Daniel Guirao, regidor del PSOE.

Aquest Ajuntament, en una junta de març de la Comissió de Govern, constituïda pel batle i els tinents-batles, acordà l'autorització d'un Jardí de Repòs a So n'Alegre i paasar-la a la Comissió Provincial d'Urbanisme. L'empresa sol·licitant d'aquesta autorització és "Bon Sosec, S.A.". L'informe de l'arquitecte municipal donava compte de la proximitat amb les cases del voltants i del tipus de zona (rústica fins ara). El nostre grup de representació municipal s'ha informat sobre aquest projecte i ha presentat al·legacions a la Comissió Provincial d'Urbanisme



El futur jardí de repòs a la vorera de la ctra d'Inca

configuració d'aquesta revista no tenim més notícies sobre aquesta qüestió. Amb aquesta exposició volíem sobretot informar d'aquest fet perquè considerem que el caire més greu de tot això és la falta d'informació general, cosa que volem evitar i remeiar tant com poguem. A hores d'ara, inclús els veïnats més acostats a So n'Alegre ignorem què volem fer, o què volien fer darrera ca-seva.

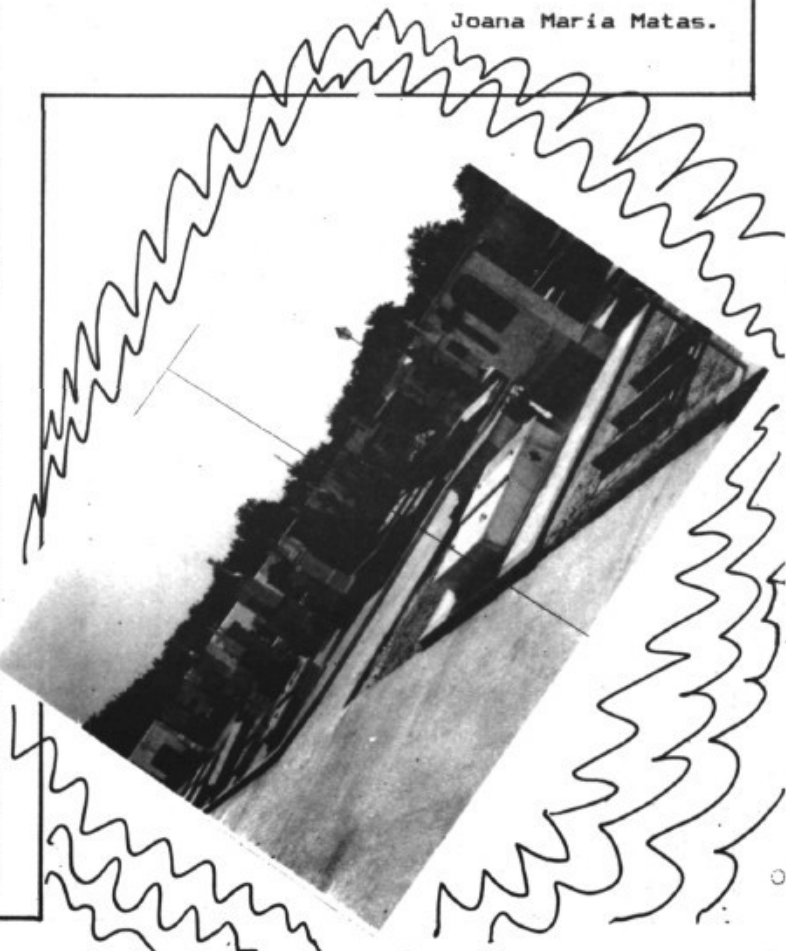


Les vivendes de Ca's Capità devora el cementiri privat

perquè considerem que aquest projecte no reporta cap benefici al poble de Marratxí. El Jardí de Repòs comprendria 261.000 m<sup>2</sup> (devers 40 quarterades). Les al·legacions es basen en què la proximitat d'aquest jardí-cementiri amb les vivendes del voltants no supera els 500 metres que prescriu el reglament vigent, en segon lloc, a una distància de uns 30 m. hi ha el centre de disminuïts psíquics "Princesa Sofia", també dins l'àrea dels 500 m. hi ha l'escorxador i fàbrica d'embotits de Carma i les vivendes Ca's Capità. Per altra banda, el nostre grup considera que falten uns estudis geològics del terreny i de l'impacte ecològic que suposaria aquest projecte. També falta per fer un estudi econòmic posterior a les obres acabades, veure qui es fa càrrec de la conservació de les instal·lacions i del jardí, etc. En definitiva, el nostre grup pensam que aquesta qüestió és molt delicada i que s'havia d'estudiar amb profunditat: creiem que no, bastava que s'aprovàs el projecte per la Comissió de Govern, s'havia de discutir en Comissió d'Urbanisme i s'havia d'aprovar per ple una vegada exposat públicament. Trobam en aquest assumpte una incoherència de base per fer el canvi de "zona rústica", s'ha de considerar d'interès social, però, ¿quin interès o profit pot treure el poble d'un jardí-cementiri privat? A Marratxí no hi ha falta de cementiri, el que hi ha ja basta.

Aquestes dues informacions que ens han donat un representant del grup majoritari i un del grup de l'oposició són anteriors a una notícia que publicà El Dia 16 de Balears el passat 6 de Juliol, per la qual sabem que la Comissió Provincial d'Urbanisme ha denegat el permís a l'empresa sol·licitant. A l'hora de concloure la

Joana Maria Matas.



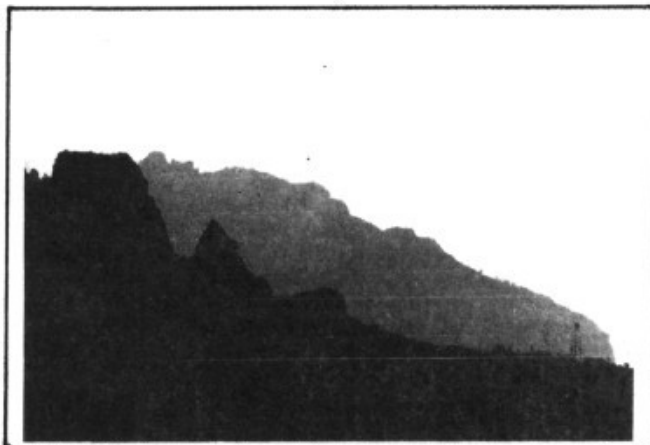
## GABRIEL A. VICH

### I ARA, CALA TUENT

Per desgràcia, la malaltia que avui pateix Mallorca, de cada dia és més greu. La metastasi del ciment creix i arriba fins i tot als llocs més inaccessibles. Ara a Cala Tuent, un dels llocs encara sans, es construirà un hotel de "només" quatre-cents places i més de tres-cents xalets. El mal ja està fet. Un lloc més del que fou formós país nostre es veurà enfosquit. Fins avui era un lloc completament verd, sense gens de ciment. Però segons sembla, a la Conselleria de Turisme li agrada més el verd dels billets que deixa el turisme (momentàniament, ja que la majoria van cap a Madrid) que no els de la mare natura ha depositat en la nostra terra. El paisatge és, i hauria d'esser considerat, patrimoni de tots els habitants del país, i tots tenim dret a ell.

Després vénen les queixes. Que si el turisme és de baixa qualitat, que si els britànics són uns salvatges, que si vénen aquí per cinc mil pessetes i només mengen patates fregides, que hi ha més turisme però menys index d'ocupació... I així, què esperaveu? Qui fa augmentar l'oferta a la fi haurà de baixar preus i, per culpa de tal augment, el turisme serà de menor poder adquisitiu... i així fins a completar la roda. A la vegada, el turisme ric fuig de llocs com el nostre on, en lloc de trobar pau i tranquil·litat, troba massificació i renou; i cerca, sense trobar-lo, el paisatge meravellós que li havien promès.

Per riure i per plorar és l'actuació de tots els responsables en la matèria. S'han temut que així no anam enlloc. Intenten posar-hi remei: campanyes de publicitat, forats de golf a cada cantonada, hotels amb moltes estrelletes... Totes les mides no han conduït fins ara a res. Seguim tenint la mateixa massa descontrolada, perquè el mal és molt més profund del que pareix. A la vegada, entre tanta campanya per pujar la qualitat del turisme i dels serveis, es permeten destruccions de llocs incomparablement formosos. Cala Tuent ha estat la següent en la llista infernal. Passarà d'esser un lloc idil·lic, digne dels majors déus, racó de la que fou la gran Mallorca, a esser un més dels vomitius i àrids llocs (dic lloc per què no mereixerà el nom de paisatge) que, per desgràcia, són ja majoria a la nostra



Els cims damunt Cala Tuent

illa. Sense res, tal i com la Mediterrània la va fer, Cala Tuent podia atreure molt més turisme que no el milenar d'estrangers que cada any embrutaran el seu sòl. L'empresa, la indústria del turisme, està mal duita, cosa que desprestigia encara més el nostre govern de dretes, el qual, lògicament n'hauria de saber molt del tema.

La llei de costes arriba massa tard. Més encara si pensam en la quantitat de recursos que interposaran les comunitats autònomes. Malgrat tot, al nostre país ja no quedaran costes per protegir. Per ara, només ens queda plorar. Plorar per les tortures dignes de nazis, que fan patir a la nostra terra, els governants, constructors i especuladors. Res no ens dona esperances que l'agonia sigui curta. Preguem perquè tot s'acabi d'una vegada i la deixin viure en pau i lliure.

### LLOCS DE VENDA DE PORTULA

PÒRTOL- Cafè Ca'n Jaume,  
Papereria Conxin  
Autoservici Ca'n Crosta

SA CABANETA- Papereria Sa  
Cabaneta  
Cafè Ca'n Carrió  
Cafè Nou  
Bar La Unió

ES PLA DE NA TESA- Auto-  
servici Matas  
ES PONT D'INCA- Papereria  
Francis

BENZINERA- Estació de ser-  
vici de Marratxí





## CATÀLEG D'EDIFICIS I ELEMENTS ARQUITECTÒNICS PROTEGITS DE MARRATXI

DENOMINACIÓ: CASA

LOCALITZACIÓ: C/SA FONT NUM  
2.-MARRATXINET

ENTORN: Entorn de llogaret, de gran valor ambiental i paisatgístic.

RESSENYA: Casa vilatana de tipologia benestant, de planta baixa i sostre i de dos aiguavessos, amb l'orientació típica nord-sud.

Les àmplies finestres de la façana davantera demostren que el sostre de la primera crugia ha estat dedicat sempre a habitatge, mentre que el sostre de la segona crugia (amb finestres menudes) era dedicat només a pallisa i magatzem.

Són remarcables el portal de mig punt i les motllures dels ampits de les finestres. Els exterior són referits amb peces obrades vistes en portes, finestres i cantoneres.

DENOMINACIÓ: CASA DE CA'N BALLESTER

LOCALITZACIÓ: C/ GENERAL FRANCO NUM  
52 BARRI DE SANT LLATZET.

ENTORN: Semi-rural de Sant Llatzet, barri situat als afores d'Es Pont d'Inca.

RESSENYA: Edifici de planta baixa i dos pisos, de tipologia de casa senyorial de començament de segle. Es presenta com un cos prismàtic de planta rectangular, amb una coberta a quatre aiguavessos i una torreta de remat.

En el costat de ponent l'edifici s'obri en una gran terrassa dirigida cap a l'hort o jardí.

Els buits exterior estan jerarquitzats per plantes i s'ordenen en eixos verticals. Tots els murs de l'edifici estan pintats de color salmó.

DENOMINACIÓ: ESGLESIA

LOCALITZACIÓ: PLAÇA DE  
L'ESGLÉSIA.-PLA DE NA TESA

ENTORN: Urbà de poble.

RESSENYA: Església edificada entre 1858 i 1864. Es d'una sola nau. Tant els elements com la composició de la façana principal són arcaïtzants donada l'època de l'edificació, ja que repeteixen un model barroc autòcton del segle XVIII: façana sobria d'un sol llenç, dues pilastres laterals i frontó de remat, portal neobarroc i rosetó.

El campanar és d'estil neogòtic inspirat en els campanars gòtics del país i esdevé la principal fita urbana dins l'àmbit d'es Pla de Na Tesa.

DENOMINACIÓ: CASA.

LOCALITZACIÓ: C/. RECTOR LLOMPART  
NUM 6.- SA CABANETA.

ENTORN: Vilatà semi-rural, de cases sovint no alineades amb els carrers sinó cercant l'orientació nord-sud.

RESSENYA: Casa de tipologia molt comuna a Sa Cabaneta: planta baixa i sostre habitables, dues crugies i una construcció auxiliar adossada (portassa) amb una gran arc d'entrada i una motllura de remat. L'edificació s'alinea amb el carrer per la façana sud té el característic porxet d'entrada. Els exteriors són referits i estan o han estat emblanquinats i els murs capcers referits directament amb morter de calç. Els buits es remarquen amb franges de color ocre.

A la carrera de la casa, situada davant la façana sud, hi ha un interessant coll de cisterna, en part desvirtuat per algunes petites construccions auxiliars adossades.

# REPORTULA

*Informatiu Cultural de Marratxi.*

## L'ÒPTICA A L'INFÀNCIA

... Sabem que durant l'infància es va donant forma al que serà el caràcter de l'individu, no tan sols s'ha de proporcionar que el nen veixi bé, sino tractar de donar-li totes les capacitats del seu procés normal de desenvolupament visual. La bàscia transcorre entre els tres anys i l'any. L'evolució dels sistemes de coordinació, inclòs l'ull, es produeix en aquest interval de temps.

Les revisions periòdiques poden desemmascarar qualsevol possible problema. Recordem que, en aquestes edats, molts dels trastorns visuals són reversibles mitjançant el tractament adequat i quan abans es diagnostiqui, abans podrem prendre les mesures necessàries.

Voldria cridar l'atenció de forma molt especial sobre l'estrabisme, ja que es tracta d'un defecte molt freqüent entre els nins i que està considerat tan sols com a qüestió estètica. Un ull que es desvia no favoreix gens, però el problema és sobretot visual, no existeix en la seva totalitat fusió d'imatge binocular.

L'element fonamental de la majoria de tractaments o processos de rehabilitació són les ulleres. Tant la montura com el tipus de vidre han de ser elegits detingudament, tenint en compte la curta edat del qui ha de dur-les. Algunes de les exigències que han de complir són: tenir el tamany adequat; unes ulleres massa petites redueixen el camp visual, a més de ser incòmodes; mentres que unes ulleres massa grosses són contraproduents, sobretot per graduacions fortes.

Les verguerines amb blegadissa de flexo són uns elements imprescindibles, evitant les constants reposicions i aconseguint que les ulleres quedin perfectament ajustades.

El tipus de vidre aconsellable és l'òrganic anomenat també acrílic o plàstic, el seu gran avantatge és la seva resistència a les rompudes, la qual cosa ofereix una major seguretat a l'ull del nin.

La tecnologia actual ofereix innumbrables solucions conjugant eficàcia, seguretat i estètica. El problema particular de cada nin ha d'esser estudiat detingudament per un professional i tractat en

òptiques especialitzades.

OPTICA CIUTAT.  
Maria Aucena Lorente Sierra  
Òptica Optometrista.

## AQUELL 68.....

"Fa vint anys que tinc vint anys" Joan M. Serrat.

Era el 68, alguns encara no havien nascut, d'altres, emperò, tot just començaven a volar. Qui ha dit que recordar el passat és malaltís?. Recordarem el pasat, és clar que el recordarem, sense rancúnies, i també sense renunciar al present ni al futur. Avui no començarem, emperò, recordant fets del passat, del 1968 concretament, sinó amb un petit test per tal de despertar la memòria. Intentau evitar qualque llàgrima furtiva. Postmoderns i yuppies absteniu-vos-en.

.- Què nomia el Secretari General de les Nacions Unides?

.- Quin equip de futbol guanyà la "Copa del Generalísimo"?

.- Els Estat Units estrenaven un nou president, què nomia?

.- A la TVE s'emetia el programa-concurs "Un millon para el mejor". Qui el presentava?

.- S'estrenava "Barbarella", film dirigit per R. Vadim. Quina actriu interpretà el paper principal?

.- Aquel any els Beatles llançaven noves cançons. Anomenau-ne un parell.

.- Quin atleta nordamericà aconseguí en els Jocs Olímpics d'Estiu un rècord en salt de longitud?

.- Aquel any el metge de moda era el Dr. Bernard. Quina nacionalitat tenia?

.- On se celebraren els Jocs Olímpics d'Estiu? I els d'Hivern?

.- De quin país europeu s'independitzà Guinea Equatorial?

.- Massiel aconseguia el primer lloc al Festiva d'Eurovisió. Amb quina cançó?

.- Sirham B. Sirham assassinava als USA un polític nordamericà en plena campanya electoral a les presidències. De quin polític parlam?

.- Qui va rebre el Premi Nobel de la Pau per la seva contribució en la lluita pels drets civils dels negres als USA?

Seguirem, seguirem en el 68, i si heu tengut la paciència de contestar aquest questionari, en el proper número de la revista sabreu com teniu de fresca la memòria.

Ramon Turmeda

Fa 150 anys (juliol del 1838)

L'intendent demana informació sobre la baixa que sol·licita Bernat Bernat Fuster de Salas de la contribució de fruits civils per la part de terra separada de Son Sales que ha entregat a les seves germanes. El consistori acorda informar que la porció de terra valia 200 lliures en renda.

Formen el manifest de l'actual collita de grans i llegums manada per l'intendent de la "provincia". Les xifres totals són de 3.048 quarteres de "realengo" i 9.222 de "cavalleries".

En fa 100 (juliol del 1888)

Per cubrir el dèficit del presupost d'enguany es treuran en pública subhasta els arbitris municipals establerts, per evitar haver de recórrer al repartiment veïnal o que, en tot cas, fos el més petit possible.

En fa 50 (juliol del 1938)

S'aproven i es donen oper rebudes les obres de terraplenat del camí d'Oleza en el tros comprès entre la costa de Sant Marçal

i la casa denominada de Ca'n Roca, executades per Felip Palou per la quantitat de 750 ptes.

Autoritzen a Bartomeu Fiol Duran, domiciliat en el C/ J.A.P. de Rivera 95, per construir una segona crugia en l'edifici de la seva propietat situat en el C/ de la Trinitat.

En fa 25 (juliol del 1963)

Hom inclou dins el "Plan de desarrollo económico nacional" que s'ha de realitzar durant el quadrienni 1963-1967 les següents obres: captació i subministrament d'aigua potable en Es Pont d'Inca, electrificació de Marratxinet, abastiment d'aigua a domicili en els nuclis d'Es Pla de na Tesa, Sa Cabaneta i Pòrtol.

S'adjudiquen les obres d'urbanització de la plaça Gral Sanjurjo, d'Es Pont d'Inca, a Bartomeu Balaquer Nadal, per un total de 181.800 ptes.

El Ple de l'Ajuntament acorda donar de baixa del consistori al regidor Gaspar Moyà Cladera per haver faltat a més de sis sessions consecutives de la corporació.

La inspectora del districte ha clausurat les escoles nacionals d'Es Pla de na Tesa per trobar-les en mal estat de conservació.

L'Ajuntament creu que ha estat una resolució fàcil, feta sense tenir en compte altres possibilitats; i així ho fa saber al governador civil.

Acorden augmentar un 20% sobre les valoracions dels solars sense edificar, amb excepció dels c/ Jaume I i urbanització de Son Verí, on aquest augment girarà sobre el valor de 15 ptes el m<sup>2</sup>.

Es concedeix llicència municipal a Miquel Duran Ramis per instal·lar en el c/ José Antonio 1 una indústria destinada a la fabricació de "baldosas hidráulicas".

Es concedeix llicència a Pere Caldentey Castell per dedicar-se a la venda a la menuda de vidres en el c/Pare Rigo 3.

Es concedeix un donatiu de 1000 ptes per a la subscripció del monument a Frai Juníper Serra que es vol fer a Ciutat.

B i e l

## NOTES HISTÒRIQUES

1232 novembre.- El bisbe de Barcelona fa donació a Santa Eulàlia del Camp i al seu prior Pere, un mas anomenat rafal Abenfocon, situat en el terme de Marratxí. (ACM perg. n.7891).

1250 Agost.- Ponç de Vic i Dona Andreu reconeixen que varen vendre a Pere Rosselló, per preu de 60 sous malgoresos, dues quarterades i mitja de terra a l'alqueria Alenzell, terme de Marratxí, porció de la Seu de Mallorca (ACM perg. n.7.838).

1260, 19 març.- Guillem Sala, procurador del Bisbe de Barcelona, reconeix que Maria, viuda de Pere Pastor, ha passat comptes de les alqueries dites rafal Abiat i Alianzell, terme de Marratxí, aquesta tenguda pel Bisbe de Barcelona; a la dita dona, per raó del seu dot li toquen 400 sous. (ACM perg. n. 7.874).

1507, 5 setembre.- Joan Pons, rector de Marratxí i beneficiat de la Seu fa donació entre vius a Mateu Pons, infant, alumne seu, unes cases situades a Ciutat. (ARM prot. Antoni Nadal N-22 f. 62v).

1562, 13 Abril.- Des del Bisbat es concedeix la rectoria de Sant Marçal de Marratxí al prevere Mateu Massanet. (ADM Colacions f. 23).

1562, 17 juliol.- Des de el Bisbat es concedeix llicència per captar almoines per l'església de Sant Marçal de Marratxí. (ADM Provisions s.f.).

1564.- Era rector de Marratxí Francesc Terrades.

Ramon Rosselló.

COL·LABORADORS: Xisco Busquets, Jordi Clo-  
 quell, Comissió de glosadors de Pòrtol, Pere Estelrich i Massutí,  
 Miquel A. Font i Villalonga, Marita Lladó i Ribes, Jaume Mira-  
 lles i Ferrando, Rosa Miró i Julià, Bonifaci Molada i Pradas,  
 Joan Pizà i Oliver, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca  
 i Jerez, Gabriel Rotger i Bibiloni, Cristòfor Tries i Serra, Anto-  
 ni Vaquer i Ramis, Gabriel A. Vich i Martorell.

DISSENY I CONFECCIO GRAFIA: Miquel Mut i Sureda.

CONSELL DE REDACCIO: Pere Amengual i Bestard, Mi-  
 guel Bosch i Auba, Antoni Canyelles i Oliver, Biel Massot i  
 Muntaner, Joana M<sup>a</sup> Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.

Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra)  
 D.L.: PM 529/81



S'Escola Vella s/n  
 07141 Pòrtol

Pòrtula, n<sup>o</sup> 72 Juliol 1988

# aquell temps



Tià Franco, En Batle, Isidre de sa Penya, Tomeu Carretet (a.c.s.)  
 Tòfol Sansa, Toni Bono (Drets)

Acotats: Marí, Bibi, Miquel Marratxiner, \_\_\_\_\_,  
 \_\_\_\_\_ i En Català. Camp de Sant Marçal.